І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюз: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ВЕРЕСНЯ 1966 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 2, 1966 No. 163. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 1-го вересня, 1966

В АМЕРИЦІ

УРЯД ЩЕ НЕ РІШЕНИЙ, ЧИ ЗБІЛЬШУВАТИ податки в цьому році на те, щоб припинити інфляційний тиск на економіку, що збільшується з кожним місяцем. Президент Джансон вже заявив, що він рішений вже збільшити податки бизнесменам, які досі користали зі збільшення від податку від інвестиції. Пресовий секретар Білого Дому Вілл Д. Моєрс заявив, що Уряд ще й досі не вирішив, чи збільшувати податки від прибутків, але рішення в цій справі має запасти вже в найближчих днях. Секретар скарбу Генрі Фавлер заявив, що він є проти скасування податкових полегшень для бизнесменів. В урядових колах знають про це становище Фавлера, і при вирішуванні цієї податкової проблеми будуть брати до уваги його арґументи.

КАСТРО ЗАКЛИКАЄ ДО ПРАЦІ і радить зменшити число просьб. Кубинський диктатор п'ять годин промовляв на зборах своєї партії, що називається Конфедерацією Праці, і казав, що його уряд є під внутрішнім і закордонним економічним і політичним натиском, але він заявив, що буде йти своїм власним шляхом до комунізму. Кастро нарікав на те, що всі домагаються все чогось ліпшого, а робітники працюють щораз менше. Комуністичний диктатор казав: „Коли б стільки труду витрачалося на працю, скільки тратимо на просьби, то вже всі проблеми нашої країни давно були б розв'язані". Кубинці живуть в нужді і просять про допомогу, але диктатор цього не розуміє, бо в нього всього досить.

ЛІБЕРАЛЬНІ РЕСПУБЛІКАНЦІ ПОБОЮЮТЬСЯ, що їхню Номінаційну Конвенцію в 1968-му році знову опанують консервативні, як це було в 1964-му, коли на кандидата на президента найменували були Беррі Голдвоера. Рада Республіканських Організацій, яка об'єднує 10 республіканських поступових груп, стверджує, що помірковані більшість Республіканської партії не має Крайового Проводу, і її підкопують становище голови Крайового Республіканського Комітету Рея Блісса і Р. Ніксона, які побоюються за єдність партії. Ситуацію можуть врятувати ті помірковані, які тепер є невтральними, і не виступають проти крайніх правих, які своїми виступами шкодять партії.

ФАРМЕРСЬКІ ПРОДУКТИ подорожчали на два відсотки в одному місяці, і на 9 відсотків в порівнянні з серпнем минулого року. В серпні цього року ціни на фармерські продукти були такі високі, як під час війни в Кореї в 1952-му році. Коли індекс цін на фармерські продукти в роках 1910-1914 встановимо на 100, то індекс в серпні цього року виносить 272. Такий самий індекс фармерських продуктів був у листопаді 1952-го року. Тепер зменшається нарікання фармерів на секретаря рільництва Орвілла Л. Фрімена, але збільшаються жалі споживачів, які мусять дорожче платити за харчі.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАЯВИЛАСЬ ЗА МОСКВОЮ в „ідеологічному" спорі Москви й Пейпінгу. Тому китайські комуністи підтримують тепер ліве крило японської соціялістичної партії, в якій назріває повний розкол. В грудні має відбутися конвенція тієї партії, на якій лідер поміркованого й антикомуністичного крила партії, Сабуро Еда, буде старатися виперти з партійного проводу лідера зорієнтованого на Пейпінг партійного крила, Козо Сасакі.

У СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ ДЖАКАРТІ РОЗПОЧАВСЯ СУДОВИЙ ПРОЦЕС проти Юсуфа Муди Даляма, недавнього члена уряду й директора Центрального Банку, якому закидають спроневірення або зловживання 10 мільйонами дол. 1,100.000 дол. той міністер мав дати двом комуністичним організаціям, а інші мільйонові суми мав призначити на різні люксусові будівлі. Політичне значення того процесу, на який не допущено закордонних кореспондентів, у тому, що згоду на всі ті фінансові операції мав давати президент Сукарно: проголошення цього у пресових повідомленнях з судової розправи страшенне підриває престиж Сукарна, який бореться за своє становище.

ГРЕЦЬКИЙ ВІЙСЬК. СУД замінив кару смерти, проголошену 7-го серпня ц. р. для 23-річного робітника Крістоса Казаніса за відмову служити у війську — на кару чотирьох і пів року в'язниці. Казаніс є одним із 50-60 арештованих у Греції членів секти Свідки Єгови, які покликуючись на своє віровизнання, відмовились служити у війську та скласти тамошню присягу на вірність батьківщині. В минулому році засуджено іншого „свідка Єгови" на 7 років в'язниці.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧЛЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ БРИТІЙСЬКОГО КОММОНВЕЛТУ ВІДБУДЕТЬСЯ в Лондоні в найближчому тижні. Найважливішими справами, що їх будуть там розглядати, є дуже рішне становище супроти В'єтнамської війни (Австралія і Нова Зеляндія вислала туди свої війська, Індія і Пакистан є „невтральними", а Гана й деякі інші — проти політики ЗДА), — справа участи Британії у Спільному Господарському Ринку, справа британської політики на схід від Суезу й справа Родезії. Президент Замбії Кеннет Каунда заповів, що коли британський уряд надалі толеруватиме біло-расистський уряд Ієна Сміта в Родезії — Замбія виступить з Коммонвелту.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ВИХАВ у відвідини до Норвегії і Швеції. Газети коментують, що Ергард не має там тепер доброї атмосфери, бо в обох тих державах існують соціял-демократичні уряди, а в Німеччині соціял-демократи посилили кампанію проти Ергарда. Проте головною ціллю тієї його подорожі є закріпити господарські взаємини та переконати Норвегію і Швецію, що СССР не має рації, коли нападає на поділ Німеччини й утримує підлеглий Москві комуністичний режим у Східній Німеччині.

В ЄРУСАЛИМІ ВІДБУЛОСЯ ПАРАДНЕ ВІДКРИТТЯ нового будинку ізраїльського парляменту (кнессету) у присутності 5.000 гостей, включно з промовцями й делегатами від 41 країн. Будинок цього нового ізраїльського парляменту — це дарунок від Банку Ротшилда з Лондону: на відкритті була приявна вдова барона Джеймса Ротшилда, фундатора тієї величавої будівлі. Хоч лондонська галузь родини Ротшильдів належать до британської аристократії, проте вони надалі почувають свій тісний зв'язок з жидівським народом.

З'ЇЗДИ, КОНВЕНЦІЇ, ЗУСТРІЧІ ВИПОВНЯТЬ ВЕЛИКИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ

Зв'язаний з Днем Праці великий кінець тижня — дні 3, 4, і 5 вересня виповнять імпрези, получені із з'їздами і зустрічами, що їх організують українські молодечі і громадські організації у ЗДА.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ РАДИТИМЕ У ДІТРОЙТІ

В Дітройті, у стейті Мишиген, відбудеться від 2-го до 5-го вересня в залях готелю Шератон - Кадилляк 33-тя Конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки. У програмі цієї конвенції крім ділових нарад культурні і товариські імпрези, що їх завершенням буде бенкет і баль в суботу, 3-го вересня з традиційним вибором королевої краси. Промовцем під час бенкету буде колишній губернатор стейту Мишиґен Меннен Дж. Вільямс.

ДИВІЗІЙНИКИ ТАКОЖ ПРИЇЖДЖАЮТЬ ДО ДІТРОЙТУ

В тому ж Дітройті, на оселі „Діброва" відбудеться в днях 3-го, 4-го і 5-го вересня з'їзд дивізійників, що його скликала Красва Управа Братства Колишніх Вояків Першої Української Дивізії Української Національної Армії. Нюйоркська Станиця Братства разом з Братством „Броди - Лев" проголосила осінню дивізійну забаву в суботу, 4-го вересня увечері на оселі „Верховина".

СПІЛЬНИЙ З'ЇЗД КОЛ. ВОЯКІВ УПА В ТОРОНТІ

В суботу і в неділю 3-4 вересня ц. р. відбудеться в Торонті, Онт. спільний з'їзд Об'єднань колишніх вояків УПА Канади і ЗДА. Проходитимуть наради з'їзду в приміщеннях ресторану Мейфер Інн при 1184 Квінстріт у Торонті. Початок з'їзду в суботу о год. 12 полудня. Увечері цього дня відбудеться бенкет в цьому ж самому приміщенні.

З'ЇЗД ОДВУ БУДЕ НА ОЛЬЖИЧІВЦІ

На оселі імені Олега Ольжича в горах Поконо біля Лігайтону у стейті Пенсильванія відбудеться в днях від 3-го до 5-го вересня 28-ий з'їзд Організації Державного Відродження України. Крім ділових нарад під час з'їзду передбачені культурні й товариські імпрези з бенкетом в суботу, 3-го вересня, під час якого слово виголосить голова Проводу Українських Націоналістів Олег Штуль - Жданович з Парижа. У з'їзді візьме участь почесний член ОДВУ проф. д-р Олександер Неприцький - Грановський. Між доповідями актуальна доповідь Ярослава Гайваса про ролю ОДВУ в житті української у ЗДА. Рівночасно з з'їздом ОДВУ відбудеться на тій же оселі 22-ий з'їзд Українського Золотого Хреста. Передбачена спільна сесія ОДВУ, УЗХ і Академічного Товариства „Зарево".

ЗДВИГ СУМА ВІДБУДЕТЬСЯ В ЕЛЛЕНВІЛІ

На оселі Спілки Української Молоді Америки в Елленвілі, місцевості, в якій ще недавно з промовою виступав президент Джансон, відбудеться в днях від 3-го до 5-го вересня 15-ий всеамериканський здвиг молоді. Здвиг проходить під кличем „Ум гостри, насталюй волю". Головна маніфестаційна частина відбудеться в неділю, 4-го вересня і в ній візьмуть участь визначні гості — представники українських громадських установ. Такий самий маніфестаційний здвиг молоді для середньої частини ЗДА відбудеться в тих самих днях у Шикаґо, на площі у Форест Гілл.

ДЕМОКРАТИЧНА МОЛОДЬ ЗБЕРЕТЬСЯ НА ОСЕЛІ ОДУМ

Об'єднання Демократичної Української Молоді відбуде свій черговий 16-ий пленарний з'їзд в суботу і в неділю, 3-го і 4-го вересня на своїй оселі в Акорді, стейт Ню Йорк. У програмі з'їзду ділові наради, під час яких д-р Юрій Криволап виголосить доповідь про сучасні проблеми молоді. В рамках з'їзду передбачені розвагові імпрези, а саме в суботу спільна вечеря з танцями при звуках оркестри ОГО, а в неділю спортові змагання і ватра з програмою.

З'ЇЗД РІМІНСЬКИХ МАТУРИСТІВ

Під час цього великого кінця тижня відбудеться в Торонті вийнятковий з'їзд матуристів, які покінчили гімназію в таборі полонених у Ріміні в Італії в 1946 році. Буде проходити з'їзд під патронатом Архиєпископа Івана Бучка, який був опікуном і добродієм українських полонених вояків у Ріміні. Цей з'їзд відбудеться в Торонто, у сусідній Канаді, в залі української католицької церкви св. Покрови.

РЕГІОНАЛЬНА ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ ЗАСЯННЯ

В Шикаґо відбудеться регіональна зустріч українців, які походять із теренів Ярославщини і Засяння. Всі імпрези зв'язані з цією зустріччю відбудуться в будинку катедральної школи св. Миколая. Ця зустріч получена з товариським з'їздом колишніх учнів української гімназії в Ярославі, і її патронує Єпископ українців в Арґентині Андрій Сапеляк. Участь у зустрічі візьме також український Єпископ Шикаґа Ярослав Ґабро. Доповідь про Ярославщину і її історичне значення для України виголосить д-р Кость Паньківський.

ВІЙНА У В'ЄТНАМІ МОЖЕ ТРИВАТИ 5 РОКІВ — ПЕРЕДБАЧАЄ НІКСОН

Вашингтон. — Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон, промовляючи на Конвенції Американського Легіону сказав, що помиляються ті, які гадають, що війна у В'єтнамі може закінчитися до двох років, бо ця війна може ще тривати до п'ятьох років. На думку Ніксона бомбардування Ганой та інших важливих місцевостей у Північному В'єтнамі не закінчить війни. Але Ніксон заявив, що не треба опозиції в цьому виборчому році тільки критикувати уряд, а партію й Уряд за те, що війна у В'єтнамі продовжується. Але, на думку Ніксона, „льояльна опозиція повинна піддати конкретні пропозиції, яким способом можна б приспішити кінець в'єтнамської війни. І Ніксон подає свої пропозиції в цій справі. Ось вони: (1) Не дозволити на це, щоб Північний В'єтнам діставав бензину для ведення війни. Бензину комуністи дістають в 95-ох відсотках морським шляхом, і ЗДА блькадою повинні припинити доставу пального до Північного В'єтнаму. (2) Треба збільшити на 25 відсотків збройні сили у В'єтнамі, в чому повинен взяти участь і Південний В'єтнам. Ніксон знає, що війна у В'єтнамі є найменше популярна з всіх дотеперішніх воєн, але всі громадянські чинники повинні вияснити народові, що коли впаде в комуністичні руки В'єтнам, то це означатиме, що цілий Тихий океан буде під контролею комуністів. Треба змагати до того, щоб цілий американський нарід знав, за що ведеться війна у В'єтнамі. Коли впаде В'єтнам, то, на думку Ніксона, відкриті будуть шляхи для третьої світової війни.

Москва проти поширювання в СССР звіту Воррена в справі вбивства през. Кеннеді

Москва. — До совєтського міністерства закордонних справ у Москві викликано 24-го серпня ц. р. радника американської амбасади Джана Ґутрі й заявлено йому, що совєтський уряд не бажає собі, щоб в СССР поширювано у російській мові звідомлення комісії голови Найвищого Суду Ерла Воррена про висліди слідства в справі вбивства президента Джана Кеннеді, бо в тому звідомленні нібито очорнюється совєтський уряд. На другий день названий американський дипломат, порозумівшись з амбасадором Фой Колером, вернувся до совєтського міністерства і заявив керівникові американського відділу Григорові Корнієнкові, що амбасада ЗДА відкидає оскарження совєтського уряду, як виссаний з пальця, та що американська амбасада може так само розповсюджувати свої офіційні видання, навіть з критикою совєтського уряду, як це робить совєтська амбасада у Вашингтоні, яка не має скрупулів супроти Америки. Хоча у висновках комісії Воррена стверджується, що вбивник президента Кеннеді Лі Гарві Освалд діяв на власну руку, без спільників, і хоч там не оскаржується СССР ані взагалі комуністів, проте у розмові з численні згадки про СССР у зв'язку з тим, що Освалд два роки жив в СССР. Звідомлення Воррена має 816 сторінок. Російське видання охоплює 2.000 примірників, з яких 475 розіслано редакціям і офіційним урядам в СССР, а 178 приватним особам.

Совєти скидають вину на Пейпінг за незгоду в комуністичному русі

Москва. — Компартія СССР оприлюднила широку офіційну заяву з різкими докорами на адресу китайських комуністів, що вони завинили в невдачі старань за створення єдиного фронту у міжнародному комуністичному русі та за скоординування заходів в обороні Південного В'єтнаму проти „американських імперіялістів". Совєтські комуністи твердять, що недавні наради 11-го з'їзду ЦК компартії Китаю доказали, що провід тієї китайської компартії рішив ступати надалі власними стежками — усуперечь постановам комуністичних конференцій з 1957 і 1960 рр. та всупереч „марксо-ленінській лінії". Большевики закидають теж китайським комуністам, що виключно ці останні винуваті у тому, що нема спільного фронту в уділюванні допомоги в'єтнамським комуністам в їх війні проти „американських імперіялістичних агресорів" і що вина за це паде виключно на Комуністичний Китай. Совєтська офіційна декларація підкреслює різниці, що між проводом китайської компартії та навіть рядовими китайськими комуністами, з якими большевики ніби хочуть надалі жити в „згоді й приязні". Совєтська заява гірко жаліється на протисовєтську кампанію, що її веде Пейпінг, включно з останніми демонстраціями проти совєтської амбасади в Пейпінгу, та признає, що все воно разом значно поглиблює совєтсько-китайські взаємини.

Де Ґолль нараджувався з представником Північного В'єтнаму

Пномпень. — Французький президент Шарль де Ґолль, який перебуває тепер з відвідинами у столиці південно - азійської держави Камбоджі, стрінувся в середу 31 серпня з представником комуністичного уряду Північного В'єтнаму, Нгуєном Тунгом, який є головою дипломатичної місії Північного В'єтнаму у Камбоджі. Розмова де Ґолля з тим комуністичним „дипломатом" тривала 35 хвилин. Пресовий референт де Ґолля Жільбер Пероль, заявив, що де Ґолль хотів дістати з першої руки від Північного В'єтнаму інформації про становище тієї країни. Знову ж названий комуніст виявив тільки, що він передав французькому президентові привіт від президента Північного В'єтнаму Го Чі Міна. Зрештою, про зміст їхньої розмови не сказано нічого. Газети, покликуючись на інформації з оточення де Ґолля, твердять, що він її має виголосити в Пномпені, потвердить тільки давнє становище в справі війни у В'єтнамі, а саме, що тамошньої проблеми не можна розв'язати воєнним шляхом та що мир у В'єтнамі і в цілій Південній Азії може наступити тільки на базі відкликання звідтіль всіх чужинних військ і невтралізації південно - азійських країн. Де Ґолль неначе то радий би прийняти на себе ролю мирового посередника, але тепер він цього не зробить, бо нема реальних підстав на мир. Південно - комуністичний Фронт Національного Визволення оприлюднив знову своє крайньо непримириме становище, називаючи „обманом" усі американські заходи на мир.

Доповіді про Івана Франка відбулися в Українському Вільному Університеті

Мюнхен. — З нагоди 110-річчя з дня народження Івана Франка Український Вільний Університет у Мюнхені зорганізував низку доповідей на теми франкознавства. І так в Домі Української Науки в Мюнхені д-р Олекса Воропай з Лондону виголосив реферат про Івана Франка як етнографа, а мґр Володимир Жила з Канади говорив про Франка як ономаста, підкреслюючи авторитет нашого поета в цій ділянці серед польських, чеських і інших слов'янських учених. З рамени філологічного відділу УВУ і Спілки Українських Журналістів виступив в день народження поета, 27-го серпня, Юрій Семенко з доповіддю про Івана Франка як журналіста, підкреслюючи на основі статтей і праць поета його проповідь загальнолюдських ідеалів як основу національного розвитку і боротьбу проти морального зла: як також заперечуючи цитатами з творів поета його русофільство і безбожництво, що йому постійно пришивають совєтські режимові літературознавці. УВУ плянує дальші доповіді про Івана Франка.

Представники Фонду Катедри Українознавства відбули конференцію

ЛОРЕЙН, ОГАЙО. — (зрв) — Дня 27-го серпня ц. р. відбулась тут у залі Українського Народного Дому крайова конференція представників Фонду Катедри Українознавства. В нарадах взяло участь 32-ох делегатів Відділів ФКУ з Ню Йорку, Дітройту, Пітсбурґу, Боффало, Клівленду, Лорейну й Акрону, Рочестеру, Покипсі, Ню Бронсвик та Бриджпорт. Відділи ФКУ існують у 38-ох місцевостях Америки, а їхня адміністраційна мережа складається із 124-ох ділових людей.

Президію конференції у Лорейні очолював Д-р Мирослав Грещишин з Боффало, а Дмитро Мотрук з Ню Йорку був секретарем. Господарем конференції було місцеве представництво ФКУ, головою якого є Богдан Дейчаківський. Всі учасники лорейнської конференції були гостями на вечері в українському ресторані Омеляна Лесюка, одного з чільніших фундаторів ФКУ. Українські пані м. Лорейну, на чолі з пп. Марією Дейчаківською, Марією Пацин та Стефою Лучаковською забезпечили гостей з далеких міст сердечною українською гостинністю, стравами та холодними напитками.

В програмі нарад виголошено три інформативні доповіді. Степан Хемич, голова ФКУ, говорив про актуальність і важливість ФКУ під культурним і політичним оглядом; Богдан Тарнавський, орг. референт, — про організаційні зусилля головної екзекутиви ФКУ, її успіхи і невдачі; а молодий інженер Орест Бедрій про грошевий стан Фундації, інвестицію залізного капіталу та характеристичні моменти збіркової акції від 1957 року. Низкою графічних таблиць віддзеркалено, що Фонд має тепер понад 210 тисяч долярів, які знаходяться в 11-ох українських кредитових спілках та 17-ох банках Каліфорнії, які платять 5.8% річних відсотків. Впродовж найближчого року потрібно зібрати суму 140 тисяч долярів, щоб створити основний капітал 350.000 долярів, з якого опісля річні відсотки будуть фінансувати працю катедри при одному з чільних університетів ЗДА.

Під сучасну пору ФКУ 1.454 дійсних членів, які заплатили сто, або більше долярів. Сто-доларові декларації сплачує 701 людей. Найслабше переведено збіркову акцію ФКУ у Філядельфії та в Клівленді. Найкраще — в стейті Ню Йорк, Мишиґен та Каліфорнії. Взірцево переведено збірку на ФКУ в Пітсбурґу.

У дискусії забирали голос відомі ентузіясти ФКУ, як інж. Михайло Корчинський з Пітсбурґу, Д-р Валентина Савчук з Дітройту та її співробітники, інж. Іван Панчак й інж. Ярослав Ромах, як також д-р Микола Дейчаківський й ред. Осип Новицький з Клівленду. Всі учасники конференції заступали думку, що слід закликати повторно цілу українську громаду Америки до кінцевої стадії збіркової кампанії, щоб після десяти років підготовки катедра українознавства стала дійсністю. Після побудови пам'ятника Т. Шевченкові в Вашингтоні буде вона другим найбільшим досягненням американських українців у цьому десятиріччі.

Тенісові та плавацькі змагання будуть спортовою атракцією великого кінця тижня на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — В найближчу суботу, 3-го вересня відбудуться на Союзівці одинадцяті тенісові та десяті плавацькі змагання за першості Української Спортової Централі Америки і Канади, що їх влаштовує щорічно Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку.

Згідно із інформаціями керівника тенісових змагань, можна сподіватися понад сотні тенісистів у цьогорічних змаганнях. Інж. Богдан Рак запевняє, що таке велике число учасників не буде перешкодою повести безперебійно змагання, бо організатори цих першостей мають уже довголітній досвід. Керівникові змагань інж. Ракові допомагатиме, як і в попередніх роках, досвідчений тенісист Юрій Ломага, який виконуватиме ролю господаря змагань.

У плавацьких змаганнях візьме участь таки справжня молодь, бо у цій ділянці спорту навіть світові рекорди належать неповнолітнім плавакам. Керівник цих змагань інж. Ярослав Рубель не відважується пророкувати сензаційних висліди у цих змаганнях, але вважає, що і плавацькі змагання повинні вже скоро стати такими популярними на Союзівці, як тенісові. Керівники змагань висловлюють певність, що у великому кінці тижня всі плавці і дороги спортовців вестимуть на Союзівку, яка буде місцем цих чергових українських першостей — нашої малої української олімпіяди.

ГАЛИНА АНДРЕАДІС

відома українська співачка виступить із концертом в суботу 3 вересня ц. р. на Союзівці. Незабаром Галина Андреадіс виїжджає на кількатижневе мистецьке турне до Европи

Пластуни відбувають морсько-гірсько-летунський табір в горах Адірондакс

У неділю, 21-го серпня ц. р. почався над озером „Плезент" в горах Адірондакс, у стейті Ню Йорк пластовий спеціялізаційний табір, призначений для старшого юнацтва і старшого пластунства. Програма таборування охоплює теоретичні і практичні морські вправи, мандрівки та літунство. Юнацтво учиться мандрувати по розпорядженню вітрильники, каное, човни, водні лещата, весла, моторові човни, та літак. Вони вправляють також альпіністику в довкільних горах. Табор нараховує 40 учасників, в тому 21 пластунку та 19 пластунів. Під проводом капітанів — командантів: ст. пластунки Магди Колцьо і ст. пл. Олега Колодія з „Чорноморців" учасники проводять успішно і приємно свої зайняття. Табором піклується пл. сен. Ярослав Лучкань.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Новий активний сезон

Кінець серпня і початок вересня — це щороку переломовий час. Це кінець вакаційного відпочинку й громадського „огіркового сезону", зумовленого підсонням Східньої Америки, коли нестерпна спека виганяє людей з міст, бодай на кожний кінець тижня, і унеможливлює будь-яку ширшу громадську працю. Кориске з приємним сполучають літньою порою відпочинкові, дитячі й молодечі габори та курси українознавства, зокрема „Союзівка", що стала вже своєрідною столицею нашого вакаційного сезону, із численними культурно - мистецькими та розваговими імпрезами. „День Праці", що його святкують в Америці по всіх стейтах і посілостях в перший понеділок вересня — це наче офіційне закінчення літнього відпочинкового сезону та громадського затишшя і започаткування нового року праці — однаково для шкільної дітвори, як і для всіх наших політичних, культурних, господарських, станових і громадських установ та організацій.

Цьогорічний громадський сезон особливо для нас важливий — змістом своєї праці він повинен записатися золотими літерами в історії української вільної громади у світі. Зараз на початку цього сезону, у днях 7 до 9 жовтня ц.р. відбудеться в Ню Йорку IX конґрес американських українців. Він повинен віддзеркалити сутнє обличчя американсько - української громади, її силу, її зорганізованість, її конструктивну думку. Він повинен виявити солідарність усієї нашої громади в основних питаннях української визвольної політики і в ствердженні напрямних для практичної діяльности нового Українського Конґресового Комітету.

Український Конґресовий Комітет, як член Панамериканської Української Конференції, матиме в цьому сезоні окреме велетенське завдання — підготовити з іншими членами ПАУК Світовий Конгрес Вільних Українців, що має відбутися в листопаді наступного року в Ню Йорку. Ясно, що не лише члени керівних органів УКК, але й уся широка українська громада найближче заінтересовані в тому, як той Світовий Конгрес Вільних Українців виглядатиме, які його цілі, як він буде переведений. Уже впродовж вересня цього року треба спопуляризувати жовтневий Конгрес Американських Українців, а впродовж усіх наступних місяців популяризувати справу Світового Конґресу Вільних Українців.

Світовий Конгрес Вільних Українців призначено на 1967 рік, бож це буде 50-тиріччя великої Української Національної Революції, що розбудила український нарід, приспаний понад двістірічною царською неволею, і ступнево привела до проголошення 4-им Універсалом суверенної Української Народної Республіки. І тому в наступному, 1967-му році мають скрізь, де тільки у вільному світі живуть українці, відбуватися святкування отієї світлої події з-перед 50-ох років. Але ті святкування не можуть бути хаотичними, імпровізованими й формалістичними. Вони мусять бути дбайливо підготованими, з передуманим пляном, щоб мали виразну політичну ціль і залишили тривкий слід. Тому їх плянування мусить бути скоординоване, щоб не було кількох осередків, які нібн займалися б цією справою і через отане розпорошення думок, сил і фондів — шкодили самій великій справі.

Ось ці три великі справи, які займають перші місця в нашому новому активному сезоні. Поряд із цим передове місце займатиме 6-та сесія Української Національної Ради. Хоч підготовляє цю сесію Виконавчий Орган УНРади в Мюнхені, і хоч відбудеться вона в Европі, проте вона живо цікавить всі американсько - українські політичні партії й групи, без уваги на те, чи вони активно сприяють Держ. Центрові УНР на чужині, чи стоять осторонь.

Поза цими великими справами — є ще, так би мовити, злободенна, актуальна, необхідна праця всіх зорганізованих клітин української спільноти в ЗДА. Очевидно, що наші наукові чи літературні й мистецькі організації та книжкові й пресові видавництва будуть активно заанґажовані у відзначуванні 50-их роковин Української Національної Революції. Але вони мають теж свої вужчі обов'язкові завдання, — як мають їх усі інші установи й організації.

Життя пливе своєю течією, і можемо радіти, що, всупереч усім старанням і бажанням ворогів України — українське життя в Америці не слабне. Воно, очевидно, не складається із самих лише світел і успіхів, воно виявляє також тіні й невдачі, бо інакше й бути не може. Воно бореться з важкими проблемами, і нема таких ворожбитів, які могли б виворожити, як саме виглядатиме це американсько - українське життя за два-три покоління. Але покищо його щорічний балянс рішуче позитивний. І треба, щоб в оцьому важливому новому, активному нашому сезоні українська конструктивна, плянова, ділова праця додала до попередніх осягів нові, великі й тривалі.

Іван Телюк

НОВА СОВЄТСЬКА П'ЯТИРІЧКА

В основному плян нової п'ятирічки був прийнятий ще у квітні ц. р. на XXIII З'їзді КПСС, але прем'єр Олексій Косиґін заявив 3 серпня, що для остаточного затвердження він ще не готовий і потрібно перевести в ньому багато змін. Тим самим Косиґін оминув практиковану його попередниками — Сталіним і Хрущовим — традицію святкувати перемогу перед її завершенням, завчасно хвалитись осягами.

Совєтські володарі зрозуміли, що вже не можна постійно обманювати людей, що і в СССР громадська думка вже знаходить своє місце. Чи не одною з причин усунення Хрущова були його вихваляння з приводу „успішного виконання семирічки", в той час, як совєтська планова економіка не тільки не догнала Америку, але й зазнала краху. Косиґін і Брежнєв мусять тепер тверезо дивитися в обличчя дійсности, бо московський большевизм змагається вже не тільки з капіталістичною системою, але й з червоним Китаєм, Юґославією, Румунією...

Це вже справа не сталінської, хрущовської, брежнєвсько-косиґінської реформи, але справа марксистської плянової економічної політики. Коли провалиться марксистське економічне вчення, тоді вже багато не залишиться і від його політичної системи.

Тому не дивно, що теперішні совєтські провідники з найбільшою обережністю підходять до нової п'ятирічки.

П'ятирічний плян 1956-60 рр., уже в 1957 р. був проголошений як нереальний і замінений семирічним пляном 1959-1956 рр., що також не осягнув половини того, що намічено, а в деяких ділянках зазнав повної катастрофи, коли зважити рільництво, яке зросло лише на 10% (а плян передбачав 70%) маючи пересічний зріст приблизно 2% (за пляном 8%). Такий зріст не дорівнював навіть запотребуванню, спричиненому ростом населення.

Новий плян визначає ріст народних прибутків приблизно на 40%, а не на 62-65% як семирічний плян (індустрія — 50%, рільництво — лише 25%, цебто майже 1/3 попереднього пляну). Вже більше не говориться про перехід на 35-годинний тиждень праці, а стверджується лише важливість пожвавлення економіки та впровадження більш економного напрямку. Нова, восьма з черги, п'ятирічка не має вже фантастичних цифр, а плянує виповнити прогалину між індустрією і рільництвом, як також підвищити життьовий стандарт совєтського громадянина, зокрема колгоспника.

Найбільш спірною частиною нової п'ятирічки є впровадження деяких реформ, як зиску, ринкових цін та заробітних платень. Основний плян заробітків і далі підлягатиме пляновій контролі, але кожне підприємство незалежно встановлюватиме кількість потрібних робітників, при чому їх платню визначатимуть керівники підприємств на підставі продуктивности. Цим нова реформа має перемогти найбільшу перепону марксистської системи — байдужність робітника супроти якости і продуктивности, зменшити розтрати та усунути бюрократичне плянування в капіталовкладі, що сповільнює соціялістичне виробництво.

Директори підприємств, після нової реформи, матимуть більше свободи і авторитету. Зиск має бути показчиком продукції, як також мірилом заробітних платень. Про зиск говориться в Совєтському Союзі, починаючи від виступу в 1962 р. професора Харківського Університету Лібермана. Одначе, треба мати на увазі, що „зиск", який ми знаємо в капіталістичній системі, не однорядний із „зиском" соціялістичної системи. „Капіталістичний зиск" є результатом основних прикмет капіталістичної системи, він є „невідомою рукою", як писав А. Сміт, яка керує цілою системою. В соціялістичній системі він є лише технічним висловом без соціяльно-економічного значення.

Одиією з плянованих реформ нової п'ятирічки є скасування впроваджених у 1957 р. „совнархозів" і поворот до централізації — всесоюзних міністерств.

Сільське господарство є Ахілловою п'ятою совєтської державної системи. Новий плян передбачає впровадження постійної місячної платні для колгоспників і устійнену доставу колгоспами рільничих продуктів, яка має постійно зростати із збільшенням продукції до 1970 р. Ціни на колгоспні продукти мають бути підвищені на 35-40%. Крім того передбачається полегшення в податках, у розмірах присадибних ділянок та в годуванні худоби і птиці, що є в посіданні колгоспників.

Загальний капіталовклад передбачено на суму 280 більйонів рублів, з чого важка індустрія має одержати 111 більйонів, або 88,1%, легка індустрія — 15 більйонів (11,9%) і рільництво — 71 більйон. Продукція штучних погноїв має подвоїтись. Випуск нових тракторів має осягнути число 1.990.000, вантажних автомашин — 1.100.000 і комбайнів — 500.000.

Звертаючи особливу увагу на рільництво, совєтська влада сподівається вирівняти різниці між колгоспником і міським робітником. Одначе, прийдеться перевести ще не одну реформу, щоб колгоспник підвищив свою продуктивність, коли зважити, що на своїх присадибних ділянках він продукує приблизно на 50% більше, як колгосп. Суть не в кращих умовинах, а в приватній власності.

Дещо заплянувано також для підвищення добробуту робітників: 20% зріст платень та деякі податкові полегшення. Але що значить така підвишка, коли зважити, що совєтський робітник мусить витрачати 47% своєї платні на харчі, тоді як американський робітник витрачає 20 - 25%.

На будову житлових приміщень та культурні устаткування призначено 75 більйонів, або 26,8% загальної інвестиції. Сьогодні в СССР все ще 2.5 особи припадає на одну кімнату, а 50% міських мешканців користується із спільної кухні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Недооцінка

Останнім часом у „Свободі" було вміщено дві цікавих статті д-ра Д. Квітковського-Квітки. До порушених у них питань хочу подати свої завваги.

Першу статтю надруковано в числі з 19-го липня ц р. під заг. „Совєтсько - французька декларація і Світовий Конґрес Вільних Українців". У ній автор підкреслює, що згадана декларація суґерує будову „нової Европи" на засаді державного принципу і цілковито знехтувала постулят національного самовизначення у побудові справедливого світового ладу. Автор статті вважає, що українська еміґрація являє собою поважну силу і повинна виступити в обороні права на державно - національну суверенність кожної нації. Д-р Квітковський висуває пропозицію використати для цього форум СКВУ, що має відбутися в Ню Йорку в листопаді 1967 року. Автор пропонує: „СКВУ повинен відбутися під гаслом національної свободи для України. Революційна ідея національної свободи повинна бути так яскраво представлена на СКВУ, щоб і сліпий побачив, і глухий почув. СКВУ повинен назавжди розвіяти облудну теорію про єдність Росії".

Це — дуже вартісні завваги і побажання, але дозволимо собі пригадати, що на 1967-ий рік припадає також 50-річчя Української Національної Революції і відновлення державности, а така декларація й такі вимоги тематично і правно більше підходять для ювілейної маніфестації, як для СКВУ. Вони, безумовно, матимуть більший розголос і політичний ефект, якщо будуть проголошені під час відзначення 50-річного ювілею нашого державного „передрішення", бо спиратимуться на історичний факт створення й існування УНРеспубліки, з якою Франція провадила переговори й яку з іншими державами визнала.

Саме півстолітній ювілей дає нагоду представити наші національні права і прагнення якраз так яскраво, щоб — як каже автор — і глухі почули. Крім того відомо, що з наказу Москви комуністичний режим в Україні давно вже готується до урочистих святкувань 50-ліття Совєтської України під гаслом: УССР — суверенна національна держава, а це ставить перед українською еміґрацією обов'язок довести колоніяльне становище України й окупаційний характер „радянського" режиму.

Найліпшим виходом із ситуації було б об'єднання Ювілею і СКВУ, бо тоді вони взаємно себе підсилять і дадуть заощадження зусиль і коштів. З такою пропозицією ми виступали в попередніх статтях, але Підготовчий Комітет для скликання СКВУ не має бажання переробляти програмові матеріяли.

З жалем мусимо ствердити, що важливій справі 50-річного ювілею наші еміґраційні об'єднання й організації не приділяють належної уваги. УККА досі не створив Ювілейного Комітету, немає обміну думок про характер і завдання Ювілею з тим, щоб він не тільки дав найбільший зовнішньополітичний осяг, але й сприяв оздоровленню наших внутрішньонаціональних взаємин.

Наступний ювілей буде іспитом нашої державно-політичної зрілости, а також покаже, як на практиці виглядатиме засада соборности, яку ми вміємо урочисто проголошувати на святочних академіях.

***

Друга стаття д-ра Д. Квітковського - Квітки появилася в числі з 18-го серпня ц.р. під заг. „Боротьба за статус". У ній автор стверджує, що, „не зважаючи на прекрасні академії і промови на них, ми не здобули визнання становища цілком незалежної національно - політичної одиниці. Навіть ті, що „знають" нас і говорять про наше право на самобутність, визначають нас, як складову частину Росії..." Таке трактування України й української еміґрації пояснюється тим, каже автор, що українська нація ще досі не має статусу, тобто правно і політично окресленої національної ідентичности. За такий статус треба завзято боротися і мати в проводі єдиний центр моральної і фізичної сили.

Вважаю, що автор дещо згустив фарби, бо нас визнають, як окрему етнічну групу. Досить пригадати проголошення по багатьох стейтах і містах ЗДА Дня Української Незалежности, молитви в Конґресі тощо. Також не можна твердити, що українська нація не має статусу національно - державної незалежности. Ми його маємо — це 4-й Універсал і доба УНРеспубліки, волею українського народу створеної незалежної держави. Не личить нам відмовлятися від того, що здобуте в героїчній боротьбі і скроплене кров'ю ліпших синів нації. Інша річ, що провідні держави західнього світу не визнають нашого статусу внаслідок обраної ними політики коекзистенції з СССР. За визнання нашого статусу, за право України на незалежність ми зобов'язані боротися.

Ми погоджуємося з автором, що ця боротьба повинна бути завзятою і що її можна вести успішно лише тоді, коли мати у проводі загальнонаціональний духово - політичний центр. Але ми не можемо погодитися з д-ром Квітковським, що (цитуємо) „Світовий Конґрес Вільних Українців повинен виробити плятформу, програму і стратеґію боротьби за визнання Україні статусу самостійної нації. СКВУ має знайти і вказати всім нам наш центр, нашу опірну точку в загальноукраїнських маштабах, з якої всі ми підважували б і намагалися зрушити з місця український історичний віз".

Дозволимо собі пригадати, що такий національно - політичний центр ми маємо. Це — ДЦ УНР, спертий на традиції нашої останньої державности і на леґітимности волі українського народу, виявленій на з'їздах і на Трудовому Конґресі. Тому боротьбу за визнання статусу національної суверенности можна провадити успішно тільки з плятформи Державного Центру. Розуміючи це, середовище, до якого належить автор, увійшло до УНРади і підтримує ДЦ УНР. Вищенаведені властивості ДЦ окреслювали в своїх статтях і публічних виступах провідні діячі ОУН(з): сл. п. О. Бойдуник, Д. Андрієвський, ген. Капустянський та ін.

Ми вважаємо, що велику помилку роблять ті українські політичні угруповання, які іґнорують чи бойкотують ДЦ УНР і намагаються провадити власну, відсепаровану від доби УНР, політику і боротьбу за статус, бо то подібне до будування хати на піску.

А. Гудовський
Ню Йорк

США, ЗДА, ССА

У „Свободі" з 20 серпня ц. р. „пересічний читач" висловив „жмут думок", в яких порушив справу української назви країни, в якій ми живемо, слушно обурюючись, що ми неспроможні впорядкувати цієї справи і, замість кількох назов, уживаних по лінії Збруча, прийняти одну для всіх. Тому, що я теж цікавлюся цією справою, дозвольте висловитись і мені.

Тому п'ять чи шість років я порушував це питання в журналі „Київ" і пропонував певну розв'язку, але, з уваги на обмежене число читачів „Києва", ця розв'язка залишилася маловідомою. Мені здається, що не від речі буде поставити цю розв'язку на обговорення.

Справа в тому, що обидві в нас тепер загальновживані назви, США і ЗДА, не є зовсім правильні; бо перша, США, це калька московської назви „Соединенные Штаты Америки", а слово „штати" чуже в українській мові, московсько-німецьке, і його конечно треба позбутися.

Друга назва, яку дуже полюбляють західні українці, а точніше галичани, ЗДА, тобто „Злучені" чи „З'єдинені Держави", є перекладом німецької назви „Ферайніґте Штаатен". Переклад начебто й правильний, бо точний, але все таки це переклад німецької назви, а не, якби повинно бути, американської, хоч німецький „штат" і американський „стейт" своїм значенням були колись досить близькі. Але не ідентичні, між ними є певна різниця.

Німецький „штат" означає по-нашому державу, але американське „стейт" в першому значенні означає „стан", тобто певну форму організації суспільства, але не конче суверенну державу. А в нас слово „держава" розуміється як власна політична організація народу з повними, тобто суверенними правами.

Американський „стейт", як знаємо, не відповідає цьому поняттю держави, бо він є щось вроді півдержави, щоправда, автономної, але не суверенної тільки складової одиниці федеральної держави, яку американці називають „нейшин" або „юніон", при чому „нейшин" не означає нашу „націю", тільки націю-державу. Слово „стейт" вони залишили для автономної складової частини нації - держави.

З цього виходить, що нам нема рації називати стейт державою, бо він фактично такою державою не є. Коли ми скажемо „південні держави", маючи на думці південні стейти Північної Америки, то кожний може це зрозуміти як південні держави Европи або Південної Америки, але як ми скажемо „південні стейти", то це зовсім точно означає південні складові частини федеральної держави, що називається ЮСА, Юнайтед Стейтс ов Амеріка. Так що слово „стейтс" у власній назві „Юнайтед Стейтс" означає не фактичну державу, тільки її складову „півдержаву", частину.

З цього ясний і простий висновок, що наша назва „З'єдинені Держави" ніяк не відповідає назві „Юнайтед Стейтс", бо другу частину цієї власної назви навіть не можна як слід перекласти, коли поминути властиве значення цього слова „стан".

Висновок, отже, такий, що замість нестерпного і чужого нашій мові московсько-німецького „штату" чи невідповідного для цієї назви перекладу німецького „штаату" - держави, ми можемо прийняти, як другу частину нашої назви, американське слово „стейт", яке в американській власній назві вже неперекладальне, і створити одну спільну для всіх, загальну, соборну, найближчу до оригіналу, кращу звучанням і значенням та найвлучнішу з усіх назву **Сполучені Стейти Америки**, ініціялами **ССА**, і тоді самі американці будуть нас подивляти, що ми бодай у цій справі знайшли спільну мову.

Скорочена назва, якої американці часто вживають, „Юнайтед Стейтс", тобто ЮС, звучало б у нас „Сполучені Стейти" або СС, що може теж означати „Сполучені Стани", а це звучало б все таки краще, ніж „штати" або „держави", які не є державами. Якби хтось розумів чи хотів розуміти СС як „Сполучені Стани", то це була б чисто українська назва, яка вживалася в Галичині десь ще перед першою війною, але хто хоче розуміти і називати дослівно, то для нього два СС означатиме **Сполучені Стейти.**

Між іншим, назву ССА, окрім „Києва", вживає журнал Спілки Визволення України. Моя, отже, пропозиція така, щоб цю назву прийняла вся преса у вільному світі. Коли не відразу, бо ми дуже любимо триматися наших помилок і неґатиаів, то помалу, сукцесивно, зразу одна газета, потім друга і т. д. А першою могла б бути „Свобода", якби хотіла, за якою, я переконаний, підуть і інші пресові органи, як за „паньоу маткоу".

Б. Романенчук
Філядельфія

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(66)

Цікаво, що в написанім десь коло 1880-го року оповіданні під заголовком „Із записок недужого" (воно надруковане після смерти письменника) Франко згадує Діккенсів твір „Тяжкі часи" і каже героїні цього оповідання гостро критикувати англійського повістяра. Ця героїня „пречудово хороша, яка добра, яка щира, як любить людей, а особливо бідних, унижених і оскорблених долею! Як палало її лице, коли ми читали в переводі Діккенсові „Тяжкі часи" та „Різдвяні оповідання", — з якою бистротою духа і ясністю погляду вона вміла в тих оповіданнях відрізнити геніяльне підхоплення фактів з життя робітницького від плиткого, англійсько-ліберального погляду самого автора на те, як зарадити подібним фактам і чим допомогти бідному народові" (VI, 224). Такий погляд Франка на Діккенсові твори з робітничою тематикою.

„Російська література — пише Білецький — (тут автор мусів зробити глибокий поклін в бік „старшого брата", додаючи такий прикметниковий додаток: „постійний керівник і порадник Франка") — теж не могла дати йому ніяких зразків для бориславського циклу. „Робітнича тема" в ній лише намітилась... В 60-70-ті роки швидке зростання російської промисловости, здавалося б, примушувало російську літературу серйозно зайнятися розробкою „робітничої теми". Але, як відомо, російські революційні демократи були запалені ідеєю селянської революції" (ст. 272-273).

Далі О. Білецький оцінює зі становища „робітничої тематики" такі твори, як „Рибалки" (1853) Григоровича, „Гірники" Решетникова, „Растеряєва вулиця" Гліба Успенського (1861) — і стверджує, що ці всі письменники були тільки „збирачами фактів", і ці твори „не претендували на художність". На думку О. Білецького, „єдину спробу в літературі 70-их років дати образ згуртованої робітничої маси, охопленої гнівом і виступаючої проти гнобителя, директора заводу, ми знаходимо в романі І. В. Федорова-Омулевського „Крок за кроком" (1870). Але картина, яка там дається, — повний контраст до того, що показано у Франка: робітники Омулевського — поважні старики, браві молодці, кокетливі жінки, які не відчувають на собі будь-яких ознак капіталістичної експлуатації, що несе з собою „злидні, гноблення, рабство, виродження" (К. Маркс) (ст. 273).

О. Білецький тут стверджує, що І. Франко не взяв нічого від свого „постійного керівника і порадника" — російської літератури. Але академік О. Білецький не хоче бачити того, що автор повісти „Борислав сміється" в пізніших своїх творах („Хома з серцем і Хома без серця") інакше дивився на розв'язку робітничої проблеми. Це саме заявляв він у статтях, кажучи, що не є прихильником клясової ворожнечі й боротьби, як про це ми вже згадували. О. Білецький воліє в цій справі написати таке, покликаючись на Леніна: „Капіталізм — зло, але майбутній комунізм „є результатом дій такої суспільної сили, яка породжена капіталізмом" — говорив В. І. Ленін. Народники цього не бачили, а для Франка це було ясно" (ст. 273-274). В дійсності воно ніколи не було для Франка так дуже „ясно", як про це пише О. Білецький, а вже в 90-тих роках Іван Франко „ясно" заявив, що він думає про соціялізм, коли організував українську Національно-Демократичну партію.

Франків твір „Борислав сміється" виходить переможцем при порівнянні з повістю польського письменника Артура Грушецького „Для мільйона", написаною в 1900 році, про перший робітничий страйк у промисловому Бориславі. „Робітнича маса описана там як груба темна сила, що задовольняється пиятцтвом та розбещеністю. Конкретні представники робітників — Павло і Максим — спотворені, нежиттєві образи. Вони закохані в одну дівчину і прагнуть знищити один одного, щоб оволодіти коханою. Поза цим прагненням вони не помічають навколо себе нічого, від цього й гинуть' (Басс, 178).

Треба ще згадати повість відомого польського повістяра Болеслава Пруса під заг. „Поворотна хвиля", в якій зображене життя робітників і яка була написана в 1880-му році, майже одночасно з Франковим твором про Борислав. В цій повісті змальована жорстока експлуатація робітників текстильної фабрики, але герої цього твору — робітники, це, як пише Басс, „здебільшого мученики, які терплять усі кривди й знущання власника фабрики, жорстокого, безсердечного скнари Адлера. Вони нездатні навіть подумати про те, щоб виступити на захист своїх інтересів" (Басс, 178).

***

Ми бачили, що повість „Борислав сміється" була визначним прозовим твором свого часу, але про неї ніхто у світі не знав, хоч би й між зорганізованим уже в Европі робітництвом. Не знали і українські читачі аж до 1922-го року, коли вийшло перше книжкове видання повісти „Борислав сміється", що в українській літературі є твір подібний до славного „Жерміналя" Золя, в якому робітник Етьєн очолив повстання гірників так, як Андрусь Басараб українських робітників в Бориславі. Золя написав „Жерміналь" у 1885-му році, а Франко в 1881-1882 роках.

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ПРАЦІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

(2)

Щоб розвинути діяльність цих комітетів та посилити допомогу американських лемків братам в Україні, скликано в Ню Йорку 4-го серпня 1935 - го року нараду. Організатором її був нюйорський Комітет Допомоги Лемківщині, що його тоді очолювали Василь Карбовник, Олекса Роман та Іван Чайка. В Заклику до лемків з цієї нагоди читаємо:

„. . . . Хочемо започаткувати ширше діло ратування нашої, найдальше висуненої на захід частини землі, Лемківщини, яка під сучасну пору є безпосередньо й найсильніше загрожена польонізацією. Всім нам є звісна мабуть теперішня політика польського уряду, яка стремить виразно й систематично до цілковитого опанування Лемківщини — стремить до того, щоб з лемка зробити поляка. До цього часу лемківська еміґрація в Америці, яка є така чисельна, не зробила ще майже нічого для ратування своїх братів у старім краю від національної загибелі. А так далі не може бути. Ми, лемківська еміґрація в Америці, мусимо сказати своє слово в цій справі, де ходить про наше національне життя чи загибель. Ми мусимо масово й організовано стати в поміч нашим братам у старому краю . . ."

Наради завершилися створенням Організації Оборони Лемківщини, що по десятимісячній, інтенсивній, організаційній праці скликала перший Лемківський Конґрес в Америці на 6-го червня 1936 р. до Філядельфії, Па.

Перша Головна Управа Організації Оборони Лемківщини за цей короткий час (неповний рік) провела велику роботу і в історії організованого громадського життя лемків залишаться на все імена голови — Василя Карбовника, рек. секр. — Андрія Смита, фін. секр. — Теодора Копка, касира — Івана Борисовича, заст. касира — Олекси Романа, членів Контрольної Комісії — Степана Пельца і Петра Ікаловича. Завдяки їх праці, а в першу чергу жертвенній та невсипущій активності відпоручника Т-ва Просвіта зі Львова п. Михайла Дудри, що за цей час відвідав 60 лемківських громад і виголосив 67 відчитів про положення в Лемківщині — створено 26 Відділів Організації Оборони Лемківщини та зібрано 2000 долярів на допомогу братам в Україні.

В першому З'їзді ООЛ в Філядельфії крім вище поданих членів Головної Управи (за винятком містоголови В. Карбовника, що був тоді хворий), взяли участь представники відділів „Організації Оборони Лемківщини" з таких громад. Ню Йорк — Михайло Котлярчик, Михайло Баран, Іван Мадай, Філядельфія — Михайло Рибак, Василь Титанич, Іван Пеленський, Елизабет — Михайло Ядловський, Михайло Фецула, Іван Сенько, Шамокін — Олекса Шаршонь, Олекса Дроздяк, Яків Хороцак, Денис Куленджа, Джерзі Сиґі — Лука Балутянський, Анна Балутянська, Мекаду — Іван Тима, Дмитро Капітула, Пасейк — Т. Висоцький, Іван Шафран, Нюарк — Адам Лесняк, Алентавн — Іван Зазворський, Коговз — Михайло Палка, Степан Палка, Тавнтон — К. Оліяр, Анна Оліяр, Вотерліт — Михайло Мадараш, Оборн — Михайло Павлик, Сен-Клер — Кирило Феценко.

Делеґати гості були від слідуючих організацій: Український Народний Союз — Роман Слободян, Степан Слободян, „Свобода" — д-р Лука Мишуга, „Провидіння" й „Америка" — ред. Вол. Лотоцький, ,Український Робітничий Союз — Мирослав Січинський, Українська Народна Поміч — Василь Шабатура, Організація Державного Відродження України й „Націоналіст" — Володимир Душник, Чорноморська Січ — адв. Михайло Радик, „Січовий Клич" — Степан Фік, Союз Українок Америки — бл. п. Анастазія Рибакова, Ліґа Української Молоді Північної Америки — Степан Шумейко, Злучені Українські Організації міста Філядельфії й Стрілецька Громада — д-р Володимир Галан, д-р Семен Демидчук, журналіст з Ню Йорку, Іван Сучавка — Філядельфія, Анастазія Станкович — Філядельфія, Іван Шеґда. Разом всіх делеґатів було 52.

При тому треба додати, що згідно зі звітом організаційного референта в праці Головної Управи велику поміч дали американські, українські союзи та редакції часописів, що допомагали радою і ділом.

„. . . . Зокрема мушу вирізнити Український Народний Союз, який сам зложив на ціль ратування Лемківщини 600 долярів. З симпатією та прихильністю ставились до нас всі інші українські товариства, з яких зокрема хотів би я вирізнити ОДВУ, яке беззастережно та всеціло підпирало нашу справу. Не менша вдяка належиться українському священству, яке незвичайно сердечно ставилось до цієї справи і якому сміло можу приписати більшість моїх успіхів на вічах чи відчитах . . ." Ці кінцеві слова звіту п. М. Дудри вказують, що в тому часі долею Лемківщини стала турбуватися вже вся організована, свідома частина української еміґрації Америки.

Перший З'їзд ООЛ закінчився рішенням створити власний лемківський пресовий орган та вибором Головної Управи в такому складі: Василь Левчик — голова, Дмитро Капітула — перший містоголова, п-ні Анастазія Рибакова — другий містоголова, Андрій Смит — рекордовий секретар, Михайло Котлярчик — заступник рекордового секретаря, Петро Ікалович — фінансовий секретар, адв. Михайло Радик — заступник фін секретаря, Іван Борисович — касир, Матвій Качмарик — заступник касира, Михайло Дудра — головний організатор, Василь Титанич, Степан Фік, Степан Пельц — члени Контрольної Комісії.

Треба підчеркнути, що дуже активний в праці управи та на З'їзді п. Андрій Смит — ніколи не бачив ні України, ні Лемківщини,бо родився вже в Америці. Він вважав за свій обов'язок працювати для добра Вітчизни своїх батьків і багато причинився до активізації тут народженої молоді.

В суботу та неділю 10 - 11 вересня на оселі Робітничого Союзу в Ґлен Спей, Н. Й., відбудеться З'їзд Лемків Америки і Канади. В оперті на власні сили, в тихій муравлиній праці, без реклями і великого розголосу Організація Оборони Лемківщини починає четверте десятиліття свого існування та служби українському народові і його найбільш долею битим синам і дочкам з Лемківщини. Найкращим доказом вірности лемків своєму народові, не тільки на рідних землях, але і тут в новому світі, є факт, що багато тих громадян, що тридцять літ тому стали на службу в своїй організації, донині в міру своїх сил і спроможностей працюють, і молодше покоління та всі ті з нас, що пізніше покинули рідні землі, — матимуть змогу вітати їх на З'їзді. Так вперто, як колись на скелистих узбіччях Лемківщини — вони сіяли овес та садили картоплю, — так само вперто, не дивлячись, скільки праці і труду вимагається від них — вони нині працюють для добра людьми забутої їх тіснішої батьківщини. Та впертість і витривалість, це запорука їхнього успіху — успіху Організації Оборони Лемківщини.

Найближчий З'їзд Лемків — це рівночасно пригадка тим всім старшим братам великої, української сім'ї — що жадна частина України не понесла таких страт в останніх десятиліттях, не пережила такої руїни і не виказала стільки сили та спротиву ворогові і вірності Вітчизні — Україні, як Лемківщина.

Допомога тим, що цієї помочі потребують там на рідних землях, та зорганізування всіх лемків в одній сильній організації — цілі, що їх поставили собі основники ООЛ тридцять років тому — є так само актуальні і тепер.

І як пророчо виглядає нині закінчення заклику Ініціятивного Комітету з 1935 року: „Просимо повідомити про ці наради й тих лемків, які почувають себе „русскими", бо якраз добро Лемківщини вимагає, щоб заперестати вже вкінці сварки й ворожнечі внутрішні, з яких користає лишень зовнішній ворог, а стати спільно до ратування Лемківщини від цілковитого винародовлення, яке грозить їй від поляків. Бо якщо б справа мала йти так далі, якщо будемо спати, або гризтися на дурницях, дійде цілком певно до того, що в недовгім часі не буде на Лемківщині ані українців ані „руських", а будуть поляки . . ."

Перед Організацією Оборони Лемківщини багато праці і тут і там. Щасти вам, Боже!

Богдан Чайківський

(Кінець)

ВІСТІ З ТОРОНТА

РІСТ КРЕДИТІВКИ. При кінці червня відбулося засідання Дирекції і Управи Української Кредитової Спілки при Коледж Стр. в Торонті, на якому розглянуто звіт з праці кредитівки до кінця травня 1966 р. Звіти виявляють великий ріст кредитівни, про що говорять числа: Членів 4.192; білянсова сума дол. 6,459,121.86; На позиках дол. 5.561,911.30; уділовий капітал дол. 2,974,-945.29; депозити дол. 3,068,-050.40; Грошове поготівля дол. 5,577,271.41; чеко дол. 18,971.55. Надвижка за п'ять місяців 1966 дол. 137,397.40. Тільки за травень кредитівка одержала дол. 29,842.85 відсотків від позичок і дол.734,75 від інвестицій. Мимо скрути на грошовому ринку кредитівка виявляє познаки росту. Дирекція вирішила піднести з днем 1-го липня 1966 відсотки на безреченцеві депозити до 4.5%, на реченцеві депозити 2 і більше років 5%, як також такий самий відсоток на дитячі вкладки, якщо вони лежать на конті на протязі ділового року. Варто б застановитись багатьом із нас, що дають нам наші українські кредитівки, коли ніде не можна дістати позики.

10-РІЧЧЯ ВІДПОЧИНКОВОЇ ОСЕЛІ „ГОВЕРЛЯ". 28 серпня відпочинкова оселя „Говерля" відзначила своє десятиріччя. Із цієї нагоди була рано відслужена Торжественна Служба Божа, яку під проводом Всесв. о. д-ра Б. Липського відслужили чотири священики. Опісля спільний обід для учасників з цікавою програмою, в якій виступали діти із вакаційної школи, а також футбольні змагання „України" із „Говерлянами". Вже десять років „Говерля" дає не тільки літній відпочинок для своїх членів, але стає окремим літнім відпочинково-виховним осередком для молоді. Близьке до Торонта гарне положення притягає увагу щораз більшого числа нашої молоді. В минулому році виховний табір проводили старші „пластуни". Дальшого росту бажаємо всім „говерлянам"!

НАРАДИ В СПРАВІ ВИСТАВИ ОПЕРИ „МАЗЕПА". 9 серпня у вечірніх годинах у приміщеннях Інституту ім. св. Володимира відбулося поширене засідання відділу КУК із представниками Союзу Українських Канадійських Ветеранів, щоб розглянути справу виставки опери „Мазепа", яку заплянував в СУКВ, не узгіднюючи цієї справи в ширшому громадському аспекті. Становище КУК, як також і деяких членів складових організацій СУКВ, є неґативне до задуманого діла. У широкій дискусії, яку по доповіді секретаря СУКВ — д-ра С. Росохи, який обстоює виставку за всяку ціну, присутні представники організацій висловились неґативно, мотивуючи цим, що і опера і лібретто, написані чужинцями (Пушкін - Чайковський) і як такі вони відомі у західньому світі, до того в крайньо ворожому і викривленому світлі показують Мазепу, а з ним і всі аспірації до самостійности українського народу. Арґумент, що опера справлена та лібретто перероблені на наш „лад" і Мазепа виходить там героєм, не видержує жодної критики.

КУК видав в цій справі відповідне письмо, в якому просить організаторів опери „Мазепа" здержатись від її виставки, а спільними силами у 100-річчя Канади підготовити оперу „Тарас Бульба", на чому засідання і зупинилось та становище КУК одноголосно піддержало, хоч і не було голосування в цій справі.. На жаль їх впертість і „арґументи" заледве чи підуть проти цілої громади? Не знати, чи ініціятори приймуть це до відома.

ЗДВИГ СУМ-у. У 20-ту річницю відновлення СУМ-у Торонтонський Осередок влаштовує 4 вересня Здвиг на Оселі „Веселка" біля Актону. Участь у здвизі беруть осередки цілого південного Онтаріо. Щорічні сумівські святкування перед закриттям літнього відпочинково-вишкільного сезону втішаються успіхом під кожним оглядом.

СВЯТО УПА. Т-во кол. вояків УПА, разом із Організаціями Визвольного Фронту, влаштовують в день Покрови Свято УПА, о год. 8 веч. в Українському Домі при вул. Кристі в Торонті.

„УКРАЇНА" — ПЕРЕМАГАЄ. Спортове Т-во „Україна" на протязі двох тижнів перемогла греків „Геллас" і угорців „Гунґарія". В таблиці гор Національної Ліґи „Україна" надалі займає першу позицію перед судбурською „Італією", але це, так би мовити, на кредит, завдяки більшій кількості гор, бо в мінусовому розчисленні має на п'ять більше втрачених точок від судбурців. Сподіваємось, що до закінчення сезону „Україна" таки буде першою!

КРАЙОВА ВИСТАВКА. В п'ятницю, 19 серпня відкрито у торжественний спосіб Крайову Виставку в Торонті. Вже першого дня виставку відвідало 112.500 осіб, більше на 15 тисяч, як першого дня минулого року. Другого дня в суботу число відвідувачів збільшилось на 264.-000, на 17 тисяч більше як минулого року. Виставка відбувається щороку та притягає до себе велику увагу країн майже з цілого світу. Хто ще не був, дуже дораджуємо виставку відвідати. На закінчення виставки виступають всі етнічні групи зі своїми точками, яку влаштовує Мистецька Рада м. Торонта, а головою її є п. Л. Коссар. Виступ етнічних груп стягає щороку велике число учасників. Українська група виходить все добре й успішно. Цього року виступить хор і танцювальна група.

ВІТАЄМО В ТОРОНТІ. Згідно з рішенням першого З'їзду Українських Журналістів Америки і Канади — другий з'їзд відбудеться цього року в Торонті в суботу і неділю 5-6 листопада в приміщенях УНО при вул. Коледж. В програмі з'їзду: зустріч журналістів із громадянством, доповіді, схвалення кодексу етики українського журналіста, організаційні справи, звернення до українських журналістів в Україні. Вітаючи наших журналістів в Торонті, бажаємо їм успішних нарад і приємного перебування в нашому місті.

В. Дідюк

гч-,

В поклоні Головному Отаманові Військ УНР Симонові Петлюрі в Парижі

В неділю 29 травня група організованих селян під проводом дипл. інженера-агронома Юрія Ґерґеля — заступника голови Центрального Проводу Української Селянської Партії в екзилі на західню Німеччину, взяла участь в урочистому відзначенні Сорокової трагічної Річниці смерти Головного Отамана Військ УНРеспубліки — Вождя Нації — Симона Петлюри. Біля його нерукотворного пам'ятника, на кладбищі „Монпарнас" в Парижі, на Громадську Панахиду прибула сила паломників: будівників, овіяних лицарськими боями, учасників українського національно-визвольного ренесансу 1917-1921 рр., послідовників безсмертних ідей свого безсмертного полководця, найбільшого сина України — Симона Петлюри, що сприйняв мученицький вінець за Україну! Ця постать великого діяча, політика, дипломата, державника й полководця, що озар'яє своїм вічним світлом поневолену націю та кличе до боротьби за незалежність і суверенність!

Коло могили об'єднано й соборно стали всі українські національні й політичні середовища, що поставили Українську Державність вище кляс і партій. Численно були представлені всі центри українського розселення Західньої Европи: з Франції, Німеччини Англії, Австрії, Бельгії, Італії, Люксембурга, ЗДА, Канади, коло півтори тисячі осіб. Це — всенаціональна маніфестація державної зрілости.

Громадську Панахиду служило, по черзі, українське духовенство обох віровизнань. З УАПЦ 7 священиків і протодиякон, — собором та від Католицької Церкви 3 священики. В цей день відбувалися заупокійні Богослуження в Церкві св. Симона та в Церкві св. Володимира. Сказав слово Преосвященніший Єпископ Володимир. Церкви не вміщали людей. Могутній спів „Вічная пам'ять", і „Чуєш, брате мій", сумно лунали під блакитним небом Парижу. На могилу положено сотні вінків. Від селянства, поневоленого в колгоспах, зложив вінок із живих троянд інж. Юрій Ґерґель. В цей день делеґація селян відвідала могили Митрополита Полікарпа, та лицаря Зимового Походу генерала Мих. Омеляновича-Павленка, і положила вінки. Представники селян відвідали театр „Гаво", де відбувався величавий український Концерт, присвячений даті вбивства Симона Петлюри. Перед концертом з промовами виступали: в. об. Президента УНР в Екзилі Микола Лівицький, голова Проводу Українських Націоналістів Олег Штуль-Жданович та голова Проводу ЗЧ ОУН проф. С. Ленкавський.

Оглянули делеґати також „Гранд Оперу", відвідали Бібліотеку ім. С. В. Петлюри, переглянувши каталоги та особисті речі Головного Отамана. Відвідали та оглянули Версальський Палац, музей і парк з фонтанами та з численними статуями.

Кость Слобідський

Цигарки з фільтром шкідливіші для здоров'я, як без фільтрів

Ню Йорк. — Дослідний стейтовий центр недуги пістряка в Боффало при Росвелл Парк Меморіял Інституті опублікував звіт про те, що деякі цигарки з фільтром є шкідливіші для здоров'я, як такі самі цигарки без фільтрів. Досліджували, скільки баги і нікотини є в 9-ох родах цигарок, і стверджено, що у двох випадках цигарки з фільтром перепускають до організму більше нікотини і тютюнової баги, як звичайні. І так цигарки ПеллМелл із фільтром перепускають 43.3 баги і 2.13 нікотини, а ці самі цигарки без фільтру мають 32.7 баги і 1.75 нікотини. Честерфільд з фільтром — 27.6 баги і 1.72 нікотини. Те саме відноситься і до цигарок Лакі Страйк із фільтром і без фільтру. Інші цигарки з фільтром мають баги і нікотини: Сейлем — 23.6 і 1.43; Ларк — 23.1 і 1.26; Вінстон — 22.9 і 1.32; Марлборо — 22.4 і 1.24; Кент — 18.8 і 1.10; Тру — 16.9 і 0.79. У звіті говориться про те, що курці не звертають уваги на те, що куріння спричиняє недугу пістряка легенів та недуги серця, а власники тютюневих фабрик заохочують до куріння тим, що говорять про його нешкідливість. Досліди, переведені на тваринах, доводять, що тютюнова смола і нікотина спричиняють недуги пістряка і захворування серця.

П'ЯТИТОМНИК К. СТЕЦЕНКА

У видавництві „Мистецтво" (Київ) вийшло п'ятитомове зібрання творів талановитого українського композитора К. Стеценка.

З цієї нагоди „Культура і Життя" з 3 липня пише: „До зібрання ввійшло все краще з доробку композитора — опери, численні хори, багато пісень та романсів, музика до драматичних вистав,..

Передмову до видання написали П. Тичина та В. Стеценко.

Замість вінка на могилу

СВ. П.

Інж. ОСИПА БОЙДУНИКА

Члена Проводу ПУН, Голови УНРади, Старшини УГА та Армії УНР, Члена УВО, Співосновника ОУН, визначного політичного і громадського діяча і невтомного борця за волю України

на Український Католицький Університет у Римі зложив 25.00 долярів

ОМЕЛЯН СУХОВЕРСЬКИЙ

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

мґр. ЄВГЕНА БЛАГІТКИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ, Н. Й.

в дні 4-го вересня 1966 року

о год. 9-ій рано

Просимо Приятелів та Знайомих згадати в своїх молитвах Покійного.

Дружина ІРИНА
з Дітьми і Родиною

Замість квітів на могилу нашого Довголітнього Члена і бувшого Секретаря 117-го Відділу УНС „Запорозька Січ", Ню Йорк

бл. п. ГРИГОРІЯ СТЕФАНИШИНА

складаємо 15.00 долярів на Український Червоний Хрест в Мюнхені, Німеччина, що опікується хворими залишенцями.

ЧЛЕНИ 117-го ВІДД. УНС „ЗАПОРОЗЬКА СІЧ", Ню Йорк

СПОРТ

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Тенісові і плавацькі першості УСЦАК відбудуться 3-го, 4-го і 5-го вересня на Союзівці. Організатор змагань: Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку. Керівник: інж. Богдан Рак — тенісових змагань і інж. Ярослав Рубель — плавацьких.

„Ч. Січ", Нюарк — Гартфорд, товариські футбольні змагання з нагоди закінчення вишкільного футбольного табору, відбудуться в суботу, 3-го вересня на оселі „Верховина" у Ґлен Спей.

Засідання Управи УСЦАК скликав голова цієї української спортової централі д-р Михайло Снігурович на неділю, 4-го вересня на Союзівці. До участи в засіданні запрошені теж представники делеґатур УСЦАК.

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ ЗА ЧАШІ СОЮЗІВКИ

В суботу і неділю, 10-го і 11-го вересня на Союзівці відбудеться турнір відбиванки чоловічих і жіночих дружин за Чаші Союзівки. До участи в турнірі, що його влаштовує Союзівка за апробатою і під опікою УСЦАК, запрошені не лише дружини відбиванки на терені східніх стейтів, але теж дружини з Канади і Північного Заходу. Зголошення приймає управа Союзівки на адресу:

"Soyuzivka", Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N. Y.

— o —

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЗАСНОВАНО НОВИЙ КЛЮБ УССКА

Продовжуючи традиції УССК-у з рідного краю, зорганізовано у Філядельфії новий клюб, Український Студентський Спортовий Клюб Америки. Його вже зголосили засновники Управі УСЦАК та одержали апробату від голови УСЦАК д-ра Михайла Снігуровича, який переслав їм побажання успіхів у праці.

Цей новий Клюб гуртує студентів з Філядельфії та околиць, а також із стейту Ню Джерзі. Члени студенти вже від двох місяців інтенсивно вправляють теніс, і плавання, щоб набути змагову заправу і належно підготовитися до тенісових і плавацьких першостей Централі, які відбудуться вкінці цього тижня на „Союзівці". Також тренують члени Клюбу Джудо, легку атлетику (головно біги) та їзду на водних лещетах. Майже всі члени Клюбу зголосили свою участь в тенісових першостях, а групу пливаків до індивідуальних змагань та гінців очолюють: голова Клюбу Олексій Ценко і секретар — скарбник Клюбу Роман Когут. Змагуни УССКА виступлять на „Союзівці" в спортових одностроях з емблемою УССКА.

Ініціятори УССКА у Філядельфії сподіваються, що такі самі клюби спортовців — студентів, основані на традиціях УССК-у зі Львова, постануть теж в інших містах, осередках українського студенства, яке бажає проявити свою активність в ділянці спорту.

— o —

УСК — „Ч. СІЧ" 2:2

Змагання перших дружин на спільному пікніку УСК-у Ню Йорк і „Чорноморської Січі" з Нюарку були перевіркою сил перед початком нового футбольного сезону. Тому і обидві дружини випустили до змагань ряд змагунів, щоб їх випробувати. Хоч були це пробні змагання, обидві сторони вели завзяту гру. В першій півгрі переважала „Ч. Січ", яка й закріпила перевагу двома здобутими воротами. Впали вони зі стрілів Вільчака на 26-ій хвилині та В. Чижовича на 32-ій хвилині гри. Після перерви УСК перебрав ініціятиву в свої руки, домінуючи на грищі. Тоді впали перші ворота зі стрілу молодого вихованця УСК-у, а на кілька хвилин перед кінцем Ґерлі мол. післав гостру подачу Лобатонові, який вирівняв вислід прекрасним стрілом. В цій зустрічі визначилися ось такі змагуни: М. Воробець на обороні, В. Павлишин мол. на штопері, Т. Понось, та брати Вільчаки, і два напасники О. Чайка і В. Чижович в нападі „Ч. Січі". В УСК-у вибивався Цап на помочі, Любомир Василів у першій половині, новий набуток Р. Скора на лівому крилі, Коваленко, який виявився повновартісним змагуном, добрий і завзятий Калина, та добрий центр нападу П. Лобатон.

Успішний пікнік з багатою спортовою програмою був вислідом гармонійної співпраці двох українських спортових товариств, що й повинно послужити прикладом іншим товариствам. Навіть на грищі, де ішла завзята гра, змагуни вели себе по-джентельменськи, а глядачі поводилися культурно. Гарно співпрацювали також члени обох товариств при підготовці та веденні пікніку.

Дружини виступили в таких складах: УСК: В. Ґерлі, Н. Янґ, Родріґез, Л. Василів, Валей, Цап, Шеферс, Ґерлі П., Любатон, Омар, Р. Скора, Коваленко, Ф. Фукеман, Калина. „Ч. Січ": А. Юрків, В. Павлишин, Т. Понось, М. Бакун, В. Вільчак, О. Чайка, В. Чижович, Ю. Городинський, В. Калиновський.

УСК — „Ч. Січ" (Олдбої) 2:2

Любителі футболу мали рідку нагоду приглядатися зустрічі наших бувших футбольних зірок, які колись промощували шлях своїм дружинам до вершини футболу ЗДА. Ці ветерани нашого футболу відбули змагання на пікніку УСК-у і „Ч. Січі", щоб цим доказати своє зацікавлення долею клюбів і постаратися їм допомогти вдержатися у найвищих лігах футболу Америки всіми можливими засобами.

Склад УСК-у: Сосяк, В. Сєрант, Ю. Колодій, Собенко, Я. Томоруґ, С. Лютак, Конопасевич, Е. Арндт, В. Павлюк, С. Качмарський і С. Кордуба.

Склад „Ч. Січі": І. Кіґічак, Б. Захарків, д-р В. Вірщук, І. Мурза, Лісевич, Стеткевич, д-р Ярош, К. Гевко, О. Голюка, Ю. Гельбік, Я. Турянський В. Маркусь.

Ворота для УСК-у здобули: С. Лютак і Е. Арндт; для „Ч. Січі": обидвоє воріт здобув Стеткевич.

На марґінесі цих змагань треба відмітити, що ветерани УСК-у, як В. Сєрант, Ю. Колодій, С. Лютак, Е. Арндт і Конопасевич, та з „Ч. Січі" Стеткевич, Ю. Гельбік і В. В. Маркусь могли б ще по добрих тренінґах підсилити свої перші команди.

І. Дзядів

— o —

„ЛЕВИ" У ФІНАЛІ ГОР ЗА СТЕЙТОВУ ЧАШУ

В змаганнях за Стейтову Чашу здобула дружина „Левів" такі перемоги:

„Леви" — Литовський СК 3:1
„Леви" — „Фіхте Рамс" 3:1
„Леви" — „Кікерс" 5:3

В цьому році, вже 58-му році змагань за Чашу д-ра П. Піля, здобуття якої рівнозначне із чемпіонатом стейту у футболі, беруть участь футболісти „Левів" з чималим успіхом. Дружина „Левів" була вже раз переможцем гор за Чашу д-ра Піля. Цим щасливим роком для „Левів" був 1956-ий рік. В цьому році до змагань за Чашу д-ра Піля стануло 26 шикаґівських дружин. „Леви" добилися трьох перемог, завдяки яким ввійшли до фіналу. Суперником „Левів" у фіналі буде „Ганза", яка перемогла у півфіналі „Шваben" з рахунком 5 : 1.

Перші змагання з циклу гор за Чашу д-ра Піля виграли „Леви" 3 : 1 з Литовським СК в неділю, 19 червня. Ворота для „Левів" стріляли: Дойле, Гаррісон і Бульба. У других, чвертьфінальних змаганнях здобули „Леви" перемогу 3 : 1 над німецькою дружиною Фіхте Рамс зі стрілів Дойле, Кампоса і Дижурка.

Півфінальні змагання „Левів" з аматорським першуном ЗДА дружиною „Кікерс" відбулися 21-го серпня на великому стадіоні Ганзон Парку. „Леви" переважали в першій півгрі і до 37-ої хвилини вели 4 : 0 зі стрілів Руїза, Дойле 2 і Ноги. Цими втраченими воротами не заломилися „Кікерс" і до 52-ої хвилини скоротили вислід до 2 : 4, а хвилину пізніше здобули ще й треті ворота. Тоді й почався натиск німців на ворота „Левів", які зуміли після втрати трьох воріт щасливо відбивати дальші ноступи „Кікерс". Всі намагання німців вирівняти вислід залишилися без успіху, а на дві хвилини перед кінцем зустрічі здобув Нога п'яті ворота з гарного випуску на крило, одержаного від Руїза.

Склад „Левів": Банах, Медина, Скороход, Крат, Бульба, Компас, Нога, Рамірез, Руїз, Полюхович, Дойле, Дижурко і Підковірів. Кермує дружиною „Левів" ланковий Богдан Куцан, досвідчений ветеран футболу, якого попросила Управа „Левів" перебрати цей пост 12-го серпня ц. р.

Петро Головатий

— o —

ПРЕЗИДЕНТ НАФСОЮЗУ ДЖАН СТАКС ВІДВІДАВ УСК

На засідання Управи Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку, у вівторок 23-го серпня, загостив президент Німецько - Американського Футбольного Союзу Джан Стакс. Цього діяча НАФСоюзу, у найвищій Лізі якого змагається перша дружина УСК-у, представив приявним голова Управи УСК-у Ярослав Томоруґ, після чого гість поділився із членами Управи своїми поглядами та плянами праці НАФСоюзу. Джан Стакс поінформував приявних про підготовку до „Стойбен Паради", яка має відбутися 17-го листопада в Ню Йорку, та запросив членів УСК-у взяти в ній організовану участь. З новостей у новому сезоні Джан Стакс згадав зарядження про те, що кожний змагун матиме прикріплене на цілий сезон число свого однострою і його зміна можлива буде лише за попереднім повідомленням про те секретаріяту НАФСоюзу. Вкінці президент НАФСоюзу висловився з признанням про УСК, як про один із найкраще зорганізованих і найповажніших спортових клюбів, та, висловлюючи свої симпатії до українців взагалі, побажав УСК-ові якнайкращих успіхів у новому сезоні.

Слід згадати, що Джан Стакс був одним із ініціяторів Міжнародного Великодного Футбольного Турніру в минулому році, в якому дружина УСК-у виступала як представник Америки поруч із репрезентантами Італії, Німеччини і Греції. Преса згаданих країн писала чимало з нагоди згаданого турніру про українських Футболістів з Ню Йорку.

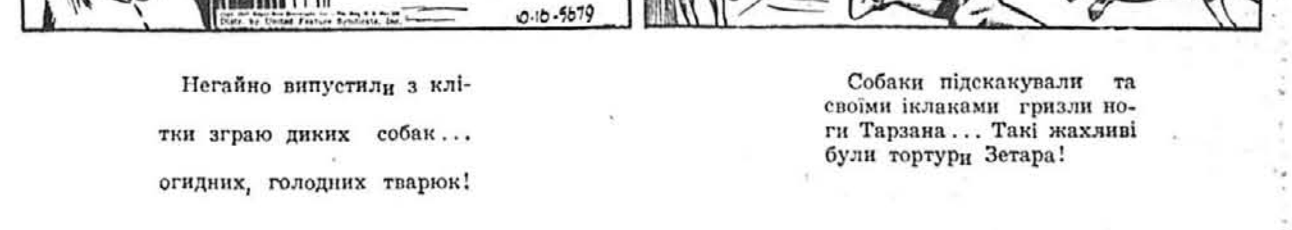
І. Дзядів

ГУЦУЛИ — НА СОЮЗІВЦІ

Під час Гуцульського Вечора, що відбудеться в неділю 4-го вересня на Союзівц , виступить також двоє гуцуликів — Калинка й Орест Бельмеґи із Гуцульської Групи в Боффало

ТАРЗАН, ч. 5679. Собаки гризуть ноги Тарзана!

Негайно випустили з клітки зграю диких собак... огидних, голодних тварюк!

Собаки підскакували та своїми іклаками гризли ноги Тарзана... Так! Тяжкі жахливі були тортури Зетара!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 4-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Місячні збори Т-ва „Укр. Січ" — 39-ий Відд. о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. Збирання вкладок: субота, 3 вересня ц. р. від год. 7-10 веч., неділя, 4 вересня ц. р. від год. 12-3 по пол. Проситься всіх членів явитися на місячні збори Відділу. — Управа.